

Έκθεση για την επίσκεψη στην Κύπρο στα πλαίσια της εναρκτήριας συνάντησης του προγράμματος ΜΟΣΑΙΚ

27/7/2025

Στο πλαίσιο του έργου MOSAIC το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Interreg Ελλάδα – Κύπρος, πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια συνάντηση (kick-off meeting) του έργου στη Λευκωσία από **22 έως 24 Ιουλίου 2025**. Το έργο στοχεύει στη διεπιστημονική μελέτη, ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση και αναπαραγωγή επιλεγμένων ψηφιδωτών με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών αναγνώρισης εικόνας και τρισδιάστατης κατασκευής.

Η συνάντηση διήρκησε τρεις ημέρες και αποτέλεσε την πρώτη ευκαιρία για φυσική και εξ αποστάσεως συνύπαρξη όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Παρόντες στη συνάντηση ήταν εκπρόσωποι από όλους τους εταίρους: το Πολυτεχνείο Κρήτης (που εκπροσώπησε ο υπογράφων, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου), το Frederick Research Center, το Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' – Βυζαντινό Μουσείο και το Τμήμα Αρχαιοτήτων – Υφυπουργείο Πολιτισμού Κύπρου. Παράλληλα, εργαζόμενοι και στελέχη των οργανισμών που συμμετέχουν στο έργο συνδέθηκαν διαδικτυακά μέσω πλατφόρμας Zoom, συμβάλλοντας ενεργά στις συζητήσεις.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της συνάντησης αναπτύχθηκε αναλυτικά η μεθοδολογική προσέγγιση που θα ακολουθηθεί για την τεκμηρίωση και επεξεργασία των ψηφιδωτών. Ειδικότερα, παρουσιάστηκαν τα βασικά εργαλεία αναγνώρισης εικόνας και χρώματος που θα χρησιμοποιηθούν, με στόχο την αποτύπωση και ψηφιακή ανάγνωση της μορφολογίας και των

χρωματικών ιδιοτήτων των επιφανειών. Σε σχέση με τις μεθοδολογίες αυτές έγινε παρουσίαση

από το Πολυτεχνείο Κρήτης της προσέγγισης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα με συγκεκριμένα παραδείγματα. Στη συνέχεια έγινε αναφορά στις δυσκολίες που ενδέχεται να προκύψουν εξαιτίας της φθοράς των ψηφιδωτών, είτε λόγω της παλαιότητας των έργων είτε λόγω βανδαλισμών και βεβηλώσεων. Τονίστηκε η σημασία της τεχνικής προσαρμογής των αλγορίθμων σε ανομοιογενείς ή κατεστραμμένες επιφάνειες, ώστε να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

Ένα ακόμα σημαντικό σκέλος της συνάντησης ήταν η παρουσίαση της τεχνικής δημιουργίας μικροκαλουπιών, τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την αναπαραγωγή των ψηφιδωτών σε μικρή κλίμακα. Η τεχνολογία αυτή θα επιτρέψει τη δημιουργία αντιγράφων που μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο για ερευνητικούς σκοπούς όσο και για εκπαιδευτικές και μουσειακές χρήσεις, ενισχύοντας τη διάχυση και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της συνάντησης έγινε αναλυτική παρουσίαση της διάρθρωσης του έργου. Εξετάστηκαν ένα προς ένα τα πακέτα εργασίας (Work Packages), τα παραδοτέα, καθώς και το συνολικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Συζητήθηκαν οι απαιτήσεις τεκμηρίωσης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι αρμοδιότητες των εταίρων και οι προβλεπόμενοι δείκτες απόδοσης. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε και στα θέματα δημοσιότητας και επικοινωνίας, με στόχο την εξασφάλιση της προβολής του έργου προς το ευρύ κοινό και την επιστημονική κοινότητα. Στα πλαίσια αυτού παρουσιάστηκε η πρώτη έκδοση της ιστοσελίδας του έργου.

Κατά την τρίτη ημέρα του meeting πραγματοποιήθηκε επιτόπια επίσκεψη στο Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' – Βυζαντινό Μουσείο, όπου παρουσιάστηκε η υφιστάμενη συλλογή ψηφιδωτών και συζητήθηκαν οι δυνατότητες ενσωμάτωσης επιλεγμένων έργων στο πρόγραμμα.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες μετέβησαν στη Λάρνακα, όπου επισκέφθηκαν την Εκκλησία της Παναγίας της Αγγελόκτιστης. Το εντυπωσιακό ψηφιδωτό που κοσμεί τον ναό αποτελεί ένα από τα βασικά αντικείμενα μελέτης του έργου MOSAIC και αποτέλεσε επίκεντρο τεχνικής ανάλυσης κατά την επίσκεψη.

Η εναρκτήρια αυτή συνάντηση υπήρξε ιδιαιτέρως παραγωγική, καθώς έθεσε ισχυρές βάσεις συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, οριοθέτησε τις πρώτες τεχνικές και λειτουργικές παραμέτρους του έργου και προσέφερε μια σαφή εικόνα των επόμενων σταδίων υλοποίησης. Η συντονισμένη συμβολή των επιστημονικών, τεχνικών και διοικητικών ομάδων ενίσχυσε τη δυναμική εκκίνησης του έργου και διαμόρφωσε κοινό πλαίσιο στόχευσης και μεθοδολογίας.

Αριστομένης Αντωνιάδης

Καθηγητής, Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου